

Justis- og beredskapsdepartementet

Vår ref.
25/1262 - 2

Deres ref
25/2843 - EVHE

Dato
08.09.2025

Høring – Rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet

Likestillings- og diskrimineringsombudet (ombudet) takker for muligheten til å komme med svar til *De er våre barn – Om å holde hodet kaldt og hjertet varmt. Rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet*.

Ombudet har som mandat å arbeide for likestilling og mot diskriminering blant annet på grunn av alder, kjønn og etnisitet. Vi har også tilsynsansvar med at norsk rett og forvaltningspraksis er i samsvar med FNs rasediskrimineringskonvensjon (CERD). Ombudet gir i tillegg veiledning til alle som tar kontakt med spørsmål om likestilling og diskriminering.

Rapporten gjengir utviklingstrekk i barne- og ungdomskriminaliteten i Norge og kartlegger kjennetegn hos barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Flertallet av disse barna har ulike utfordringer i livet, og vanskene hopet seg opp tidlig i barndommen. Ombudet er kjent med at gutter generelt og gutter med minoritetsbakgrunn, er overrepresentert i kriminalstatistikken, slik som det vises til i rapporten. Blant risikofaktorene som kan gi utslag i kriminalitet er utfordringer i familien og nærmiljøet, lav inntekt og utfordringer med skole, venner og fritid. Krigserfaringer og utfordringer knyttet til flyktning- og innvandringsprosesser, kan bidra til økt risiko for utenforskap.

Som ombud er vi opptatt av å få på plass tiltak som adresserer disse sårbarhetene. Vi mener det er klokt av ekspertgruppen å understreke at tidlig og omfattende forebyggende tiltak er nødvendige for å redusere risikoen for at barn kommer inn i kriminalitet, selv om slikt arbeid faller utenfor ekspertgruppens mandat. Ombudet

anbefaler at departementet ser helhetlig på tiltakene foreslått av ekspertgruppen opp mot generelt forebyggende arbeid for alle barn og unge.

Vi er i hovedsak enig i flertallets anbefalinger og tiltak, og vil særlig løfte frem:

- forslaget om å stryke barnevernstjenesten i rollen som koordinator
- forslaget om å innføre piloterende barnevernsinstitusjoner for barn i høy risiko

Ombudet er positive til at barnevernstjenesten styrkes i rollen som koordinator, for å bedre sikre god samhandling mellom tjenester. Vi er enige i ekspertgruppens vurdering av at det per i dag mangler en aktør med et overordnet ansvar for disse barna og at barn oftest skyves mellom tjenestene. Å sette barnevernet i stand til å påta seg en slik rolle, sammenfaller godt med innspill fra både barn og voksne som selv har begått kriminalitet og erfaringer fra offentlige aktører. Det er viktig at det settes av tilstrekkelig ressurser og opplæring til at barnevernet kan fungerer godt i en slik rolle.

Ekspertgruppen ble kun bedt om å vurdere tiltak som forebygger nye lovbrudd og foreslår kun tiltak rettet mot barna med høy risiko som setter sin egen utvikling i alvorlig fare. Ett av ekspertgruppens tiltak er å pilotere tre barnevernsinstitusjoner for barn i høy risiko for å sette eget liv og helse eller andres i fare, eller som utsetter egen utvikling for alvorlig fare uten at institusjonene i dag klarer å forhindre dette. Pilotinstitusjonene er ment å gjøre barnevernet i stand til bedre ivareta disse barnas behov. Ombudet anbefaler at dette tiltaket gjennomføres og at piloteringen følgeevalueres for å vurdere om forslaget kan bli en permanent ordning.

Ombudet takker for muligheten til å gi innspill og ser frem til å følge departementets videre arbeid.

Vennlig hilsen

May Schwartz
avdelingsdirektør

Natasha Telson
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.

